

[Cine a fost Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la Timișoara](#)

1. [Cine a fost Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la Timișoara](#)

TELE EUROPA NOVA

de ingineri, este prezentat cel care a fost de cel mai strălucit reprezentant al primei promoții a Școlii Politehnice timișorene, care primit diploma de inginer în 1924, Ștefan Nădășan. Acesta, s-a remarcat în mod deosebit, a ajuns ulterior cadru didactic al Politehnicii, a susținut prima teză de doctorat organizată la Timișoara, a fost membru titular al Academiei Române și este considerat întemeietorul școlii românești de încercarea materialelor.

În Anul Alumni, când Universitatea Politehnica Timișoara sărbătorește 100 de ani de la absolvirea primei promoții

2. [Povestea lui Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la UPT](#)

In memoriam. În Anul Alumni, când Universitatea Politehnica Timișoara sărbătorește 100 de ani de la absolvirea primei promoții de ingineri, într-o perioadă în care sunt în plină desfășurare festivitățile de final de an pentru fiecare facultate, să ne aducem aminte de cel mai strălucit reprezentant al primei promoții a Școlii Politehnice timișorene, care a primit diploma

de inginer în 1924, Ștefan Nădășan.

Primul rector al Școlii Politehnice din Timișoara, Traian Lalescu, impusese ca, încă din primul an, 1920, admiterea să se facă în urma unui examen (chiar dacă mulți dintre candidați nu agreau ideea, în anii grei de după război, după ce întrerupseseră o perioadă legătura cu studiul), pentru ca nu cumva, mai târziu, intrați fără concursul prevăzut de lege, să nu fie recunoscuți ca studenți de către minister.

Aproape două sute de candidați s-au înscris la primul examen de intrare în Școala Politehnică din Timișoara, s-au prezentat efectiv la examen circa o sută, dintre care au fost admiși 63. La aceștia s-au adăugat încă 20 de la Școala Politehnică din București, care au cerut strămutarea lor la Timișoara, și încă 6 de la școli politehnice din străinătate. Astfel primul an a început cu o serie de 89 de studenți, dintre care 22 din Ardeal, 22 din Banat, 7 din Basarabia, 4 din Bucovina, 1 din Dobrogea, 11 din Moldova, 16 din Muntenia și 6 din Oltenia. Împărțiți pe naționalități, au fost 64 de români, 17 evrei, 8 șvabi și unguri. De subliniat este faptul că, între cei 89 de studenți, erau înscrise și două fete.

Primul an al Școlii Politehnice din Timișoara a început, așadar, cu 117 studenți (89 în anul întâi și 28 în anul pregătitor), în localul unei foste școli (aflată în prezent pe strada Bocșa nr. 6 și aparținând Facultății de Chimie Industrială și Ingineria Mediului). Cantina funcționa în vechiul club nautic „Regata” (clădire aparținând astăzi Facultății de Construcții), iar pentru

cazare, administrația orașului nu a putut oferi decât o închisoare militară dezafectată, pe actuala stradă Popa Șapcă. Încăperile vărute în alb, cu geamuri mici, ar fi părut dezagreabile pentru tinerii studenți, dacă o familie de învățători, care preluase administrația noului așezământ, nu ar fi încercat să creeze acolo măcar o parte din căldura unui cămin adevărat.

Orașul Timișoara era însă mândru de noii săi studenți, iar masa acestora de la cafeneaua Palace – după modelul celebrelor cafenele dintre centrele studențești europene –, cu formule de matematică scrise cu creionul pe marmura tăbliei, era privită cu simpatie și mult respect.

Frecvența la cursuri a fost obligatorie de la început, studenții erau nevoiți să participe la lucrări practice și de laborator, fără această frecvență ei neavând dreptul să se prezinte la examenele de la finele anului. În general examenele erau orale, probele scrise sau grafice putând fi solicitate de profesori în mod facultativ sau parțial. În timpul anului universitar aveau loc colocvii și examene parțiale care permiteau profesorului să aprecieze atât nivelul, cât și progresul la învățatură al fiecărui student.

Rectorul Traian Lalescu se îngrijise ca, încă de la început, la Școala Politehnică din Timișoara să predea cadre didactice de mare calibru, formate la universități celebre din Occident, care au ridicat foarte mult ștacheta calității actului educațional.

Unul dintre studenți, Ștefan Nădășan, s-a remarcat însă în mod deosebit, a ajuns ulterior cadru didactic al Politehnicii, a susținut prima teză de doctorat organizată la Timișoara, a fost membru titular al Academiei Române și este considerat întemeietorul școlii românești de încercarea materialelor.

Ștefan Nădășan s-a născut la 19 august 1901 în Timișoara, unde tatăl său era farmacist, își prepara singur medicamentele și ajunsese cunoscut. De la tatăl său, Ștefan a învățat încă din primii ani ai copilăriei ce înseamnă munca în laborator și i s-a dedicat ajungând ca, la vârsta când alți copii se jucau cu mingea, el își petrecea timpul în laborator, cu tatăl său. Vizitele diverselor persoane l-au făcut să înțeleagă că toată truda la care participa și el era îndreptată spre ameliorarea durerilor oamenilor bolnavi și de cele mai multe ori de a-i vindeca.

Școala primară și cursul inferior al liceului le-a făcut în orașul natal, apoi cursul superior de liceu la Eisenstadt, lângă Viena. Bacalaureatul îl susține în 1918 la Győr. După primul război mondial, orașul Timișoara a devenit un centru economic și cultural important, fapt ce a determinat autoritățile de atunci să înființeze o școală politehnică.

Ștefan Nădășan a candidat la primul examen de admitere, susținut între 13-15 noiembrie 1920, fiind remarcat de Traian Lalescu drept bune instruit și cu frumoase perspective, iar profesorul Victor Vâlcovici i-a întrevăzut o fructuoasă carieră. Pe parcursul anilor de studenție s-a evidențiat prin puterea de muncă de care dădea dovadă, prin capacitatea deosebită de pătrundere și asimilare a celor mai subtile noțiuni, cât și prin claritatea cu care știa să redea ce a asimilat, dovedind încă de pe băncile școlii înclinări pronunțate de pedagog.

A urmat cursurile secției de Electromecanică, avându-i ca profesori de matematică pe Traian Lalescu și Victor Vâlcovici, de la care a învățat arta cercetării și pătrunderii fenomenelor, de la profesorii Pompiliu Nicolau și Alexandru Nicolau a învățat să fie perseverent în cercetarea și înțelegerea fenomenelor tehnico-ingenerești, de la profesorii Constantin Teodorescu,

Marin Bănărescu și Andrei Lupan să aplice în mod creator noțiunile însușite, iar de la profesorul Corneliu Severineanu să se apropie de muncitorii în mijlocul cărora urma să-și desfășoare activitatea în viitor.

La 15 noiembrie 1924 și-a susținut lucrarea de diplomă pentru obținerea titlului de inginer cu tema „Instalație de cazane”, având drept coordonator pe profesorul Andrei Lupan. Noutățile prezentate de Ștefan Nădășan sintetizau tot ce se cunoștea la acea vreme în domeniul termoinstalațiilor, aducând în plus o serie de sugestii pe care dascălul său de specialitate le-a avut în vedere în studiile pe care le-a întreprins ulterior.

Proaspătul inginer electromecanic Ștefan Nădășan a primit din partea fostului său profesor Corneliu Severineanu, care pe atunci era și director al atelierelor CFR din Timișoara, invitația de a se angaja în cadrul căilor ferate. Astfel, la 1 decembrie 1924 și-a început activitatea în producție la această unitate. Temeinica pregătire pe care și-o asigurase, multitudinea cunoștințelor teoretice de care dispunea, puterea de muncă de care a dat dovadă au făcut să fie remarcat și apreciat.

Înclinările sale spre cercetare l-au determinat ca, în paralel cu problemele legate de producție, să abordeze și o serie de studii pe cont propriu. Încă de la începutul carierei sale ingineresti s-a decis să studieze comportarea pieselor de vagoane și locomotive turnate din fontă. A propus și a obținut avizul de introducere la calea ferată a fontei de mare rezistență. Era o inițiativă cutezătoare și un început care deschidea perspective nebănuite în folosirea acestui material, care până atunci era destinat doar turnării unor piese statice de importanță minoră. Primele rezultate fiind încununate de succes, numele inginerului Ștefan Nădășan s-a înscris în istoria prestigioșilor cercetători prin eforturile pe care le-a depus pentru promovarea noului în tehnica de cale ferată. Rezultatele la care a ajuns l-au determinat să-și publice concluziile prin comunicări și articole științifice, care au apărut în literatura de specialitate din țară și din străinătate.

La începutul anului 1925, la doar câteva luni de la susținerea diplomei de inginer și intrarea în producție a tânărului inginer Ștefan Nădășan, fostul său profesor, Constantin Teodorescu, i-a făcut invitația de a activa și în învățământul tehnic superior și astfel a ajuns asistent la Rezistența Materialelor, unde a dat un sprijin prețios la completarea laboratorului de Încercări de Materiale, asociindu-se, în paralel și muncii perseverente inițiate de Corneliu Mikloși la dezvoltarea și promovarea sudurii.

Încurajat de rezultatele obținute, și-a intensificat eforturile atât în domeniul producției, cât și al studiului și cercetării. După ani de muncă perseverență și-a pregătit și susținut teza de dizertație cu subiectul „Rezistența dinamică a fontei”, obținând, în anul 1938, titlul de doctor inginer, ca prim candidat al Politehnicii timișorene. Meritele sale deosebite au făcut ca în 1939 să fie numit conferențiar la catedra de Rezistența Materialelor, iar după transferarea la București a fostului său magistru, Constantin Teodorescu, a fost dirijat la rangul de profesor, în 1942.

După mărturisirile foștilor studenți, a fost un profesor excepțional, care predă cursul cu pasiune și își captiva studenții. Cunoșcător al mai multor limbi străine, având posibilitatea de a utiliza documentarea tehnică internațională și-a îmbunătățit continuu cursurile cu cele mai noi realizări, dar și cercetările științifice. La examene, profesorul Ștefan Nădășan, ca de altfel toți ceilalți dascăli ai Politehnicii timișorene, era sever și intransigent. Discutând totul cu răbdare împreună cu candidatul, căuta să-i insuflă acestuia spiritul de seriozitate și perseverență în studierea fenomenelor, să-l facă să le simtă inginereste. Iar când nu-i reușea, candidatul dovedind că nu studiase suficient de temeinic, se scuza că nu-i poate acorda

calificativul de promovare și îl invita la o nouă sesiune. Pentru meritele de excepție din activitatea didactică, în anul 1967 i s-a acordat înaltul titlu de profesor universitar emerit.

Pentru studenții săi a elaborat Cursul de rezistența materialelor (1957), apărut în șapte ediții, și Culegeri de probleme de rezistența materialelor, care au văzut lumina tiparului în patru ediții între anii 1926-1943. A avut o contribuție importantă la înființarea Institutului de Proiectări în Construcția de Mașini – IPRM (1949), pe care l-a condus până în anul 1954, dar și la înființarea Institutului de Metrologie din Timișoara.

Din 1953 a lucrat la Baza de cercetări științifice a Academiei Române din Timișoara, în Secția de oboseală și ruperi fragile, unde a pus bazele cercetărilor rezistenței la oboseală a oțelurilor utilizate la construcția de mașini și altor cercetări importante. Între 1961-1962 a fost director al Bazei de cercetări științifice și al Centrului de Cercetări Tehnice (1963 – 1966). Ștefan Nădășan a inițiat constituirea Comisiei de sudură a Academiei Române, al cărei președinte a fost între 1964 – 1967.

Prin cercetările pe care le-a efectuat în domeniul rezistenței materialelor și încercărilor de metale, a fundamentat introducerea sudurii prin topirea intermediară la barele de oțel-beton și la sinele de cale ferată; a efectuat ample cercetări pentru introducerea construcțiilor sudate din oțel aliat cu mangan, studii de oboseală, fragilitate și foraj.

A fost membru de onoare al Academiei de Științe din Budapesta (1965), membru corespondent (din 2 iulie 1955), apoi membru titular (din 21 martie 1963) și vicepreședinte al Academiei Române (21 martie 1963 – 8 aprilie 1966). S-a stins din viață la Timișoara, la 23 septembrie 1967.

În semn de omagiu pentru personalitatea sa, astăzi, laboratorul de Rezistența Materialelor, cel mai vechi din Universitatea Politehnica Timișoara, având peste 100 de ani, dar și o stradă din Timișoara, poartă numele de Ștefan Nădășan.

3. [Cine a fost Stefan Nadasan, cel mai stralucit reprezentant al primei promotii de ingineri de la Timisoara](#)

În Anul Alumni, când Universitatea Politehnica Timișoara sărbătorește 100 de ani de la absolvirea primei promoții de ingineri, într-o perioadă în care sunt în plină desfășurare festivitățile de final de an pentru fiecare facultate, să ne aducem aminte de cel mai strălucit reprezentant al primei promoții a Școlii Politehnice timișorene, care primum diploma de inginer în 1924,

Ștefan Nădășan.

Primul rector al Școlii Politehnice din Timișoara, Traian Lalescu, impusese ca, încă din primul an, 1920, admiterea să se facă în urma unui examen (chiar dacă mulți dintre candidați nu agreau ideea, în anii grei de după război, după ce întrerupseseră o perioadă legătura cu studiul), pentru ca nu cumva, mai târziu, intrați fără concursul prevăzut de lege, să nu fie recunoscuți ca studenți de către minister.

Aproape două sute de candidați s-au înscris la primul examen de intrare în Școala Politehnică din Timișoara, s-au prezentat efectiv la examen circa o sută, dintre care au fost admiși 63. La aceștia s-au adăugat încă 20 de la Școala Politehnică din București, care au cerut strămutarea lor la Timișoara, și încă 6 de la școli politehnice din străinătate. Astfel primul an a început cu o serie de 89 de studenți, dintre care 22 din Ardeal, 22 din Banat, 7 din Basarabia, 4 din Bucovina, 1 din Dobrogea, 11 din Moldova, 16 din Muntenia și 6 din Oltenia. Împărțiți pe naționalități, au fost 64 de români, 17 evrei, 8 șvabi și unguri. De subliniat este faptul că, între cei 89 de studenți, erau înscrise și două fete.

Primul an al Școlii Politehnice din Timișoara a început, așadar, cu 117 studenți (89 în anul întâi și 28 în anul pregătitor), în localul unei foste școli (aflată în prezent pe strada Bocșa nr. 6 și aparținând Facultății de Chimie Industrială și Ingineria Mediului). Cantina funcționa în vechiul club nautic „Regata” (clădire aparținând astăzi Facultății de Construcții), iar pentru cazare, administrația orașului nu a putut oferi decât o închisoare militară dezafectată, pe actuala stradă Popa Șapcă. Încăperile văruițe în alb, cu geamuri mici, ar fi părut dezagreabile pentru tinerii studenți, dacă o familie de învățători, care preluase administrația noului așezământ, nu ar fi încercat să creeze acolo măcar o parte din căldura unui cămin adevărat.

Orașul Timișoara era însă mândru de noii săi studenți, iar masa acestora de la cafeneaua Palace – după modelul celebrelor cafenele dintre centrele studențești europene –, cu formule de matematică scrise cu creionul pe marmura tăbliei, era privită cu simpatie și mult respect.

Frecvența la cursuri a fost obligatorie de la început, studenții erau nevoiți să participe la lucrări practice și de laborator, fără această frecvență ei neavând dreptul să se prezinte la examenele de la finele anului. În general examenele erau orale, probele scrise sau grafice putând fi solicitate de profesori în mod facultativ sau parțial. În timpul anului universitar aveau loc colocvii și examene parțiale care permiteau profesorului să aprecieze atât nivelul, cât și progresul la învățatură al fiecărui student.

Rectorul Traian Lalescu se îngrijise ca, încă de la început, la Școala Politehnică din Timișoara să predea cadre didactice de mare calibru, formate la universități celebre din Occident, care au ridicat foarte mult ștacheta calității actului educațional.

Unul dintre studenți, Ștefan Nădășan, s-a remarcat însă în mod deosebit, a ajuns ulterior cadru didactic al Politehnicii, a susținut prima teză de doctorat organizată la Timișoara, a fost membru titular al Academiei Române și este considerat întemeietorul școlii românești de încercarea materialelor.

Ștefan Nădășan s-a născut la 19 august 1901 în Timișoara, unde tatăl său era farmacist, își prepara singur medicamentele și ajunsese cunoscut. De la tatăl său, Ștefan a învățat încă din primii ani ai copilăriei ce înseamnă munca în laborator și i s-a dedicat ajungând ca, la vârsta când alți copii se jucau cu mingea, el își petrecea timpul în laborator, cu tatăl său. Vizitele diverselor persoane l-au făcut să înțeleagă că toată truda la care participa și el era îndreptată spre ameliorarea durerilor oamenilor bolnavi și de cele mai multe ori de a-i vindeca.

Școala primară și cursul inferior al liceului le-a făcut în orașul natal, apoi cursul superior de liceu la Eisenstadt, lângă Viena. Bacalaureatul îl susține în 1918 la Győr.

După primul război mondial, orașul Timișoara a devenit un centru economic și cultural important, fapt ce a determinat autoritățile de atunci să înființeze o școală politehnică.

Ștefan Nădășan a candidat la primul examen de admitere, susținut între 13-15 noiembrie 1920, fiind remarcat de Traian Lalescu drept bun instruit și cu frumoase perspective, iar profesorul Victor Vâlcovici i-a întrevăzut o fructuoasă carieră. Pe parcursul anilor de studenție s-a evidențiat prin puterea de muncă de care dădea dovadă, prin capacitatea deosebită de pătrundere și asimilare a celor mai subtile noțiuni, cât și prin claritatea cu care știa să redea ce a asimilat, dovedind încă de pe băncile școlii înclinări pronunțate de pedagog.

A urmat cursurile secției de Electromecanică, avându-i ca profesori de matematică pe Traian Lalescu și Victor Vâlcovici, de la care a învățat arta cercetării și pătrunderii fenomenelor, de la profesorii Pompiliu Nicolau și Alexandru Nicolau a învățat să fie perseverent în cercetarea și înțelegerea fenomenelor tehnico-ingenerești, de la profesorii Constantin Teodorescu, Marin Bănărescu și Andrei Lupan să aplice în mod creator noțiunile însușite, iar de la profesorul Corneliu Severineanu să se apropie de muncitorii în mijlocul cărora urma să-și desfășoare activitatea în viitor.

La 15 noiembrie 1924 și-a susținut lucrarea de diplomă pentru obținerea titlului de inginer cu tema „Instalație de cazane”, având drept coordonator pe profesorul Andrei Lupan. Noutățile prezentate de Ștefan Nădășan sintetizau tot ce se cunoștea la acea vreme în domeniul termoinstalațiilor, aducând în plus o serie de sugestii pe care dascălul său de specialitate le-a avut în vedere în studiile pe care le-a întreprins ulterior.

Proaspătul inginer electromecanic Ștefan Nădășan a primit din partea fostului său profesor Corneliu Severineanu, care pe atunci era și director al atelierelor CFR din Timișoara, invitația de a se angaja în cadrul căilor ferate. Astfel, la 1 decembrie 1924 și-a început activitatea în producție la această unitate. Temeinica pregătire pe care și-o asigurase, multitudinea cunoștințelor teoretice de care dispunea, puterea de muncă de care a dat dovadă au făcut să fie remarcat și apreciat.

Înclinările sale spre cercetare l-au determinat ca, în paralel cu problemele legate de producție, să abordeze și o serie de studii pe cont propriu. Încă de la începutul carierei sale ingineresti s-a decis să studieze comportarea pieselor de vagoane și locomotive turnate din fontă. A propus și a obținut avizul de introducere la calea ferată a fontei de mare rezistență. Era o inițiativă cutezătoare și un început care deschidea perspective nebănuite în folosirea acestui material, care până atunci era destinat doar turnării unor piese statice de importanță minoră. Primele rezultate fiind încununate de succes, numele inginerului Ștefan Nădășan s-a înscris în istoria prestigioșilor cercetători prin eforturile pe care le-a depus pentru promovarea noului în tehnica de cale ferată. Rezultatele la care a ajuns l-au determinat să-și publice concluziile prin comunicări și articole științifice, care au apărut în literatura de specialitate din țară și din străinătate.

La începutul anului 1925, la doar câteva luni de la susținerea diplomei de inginer și intrarea în producție a tânărului inginer Ștefan Nădășan, fostul său profesor, Constantin Teodorescu, i-a făcut invitația de a activa și în învățământul tehnic superior și astfel a ajuns asistent la Rezistența Materialelor, unde a dat un sprijin prețios la completarea laboratorului de Încercări de Materiale, asociindu-se, în paralel și muncii perseverente inițiate de Corneliu Mikloși la dezvoltarea și promovarea sudurii.

Încurajat de rezultatele obținute, și-a intensificat eforturile atât în domeniul producției, cât și al studiului și cercetării. După ani de muncă perseverență și-a pregătit și susținut teza de dizertație cu subiectul „Rezistența dinamică a fontei”, obținând, în anul 1938, titlul de doctor inginer, ca prim candidat al Politehnicii timișorene. Meritele sale deosebite au făcut ca în 1939 să fie numit conferențiar la catedra de Rezistența Materialelor, iar după transferarea la București a fostului său magistru, Constantin Teodorescu, a fost dirijat la rangul de profesor, în 1942.

După mărturisirile foștilor studenți, a fost un profesor excepțional, care predă cursul cu pasiune și își captiva studenții. Cunoscător al mai multor limbi străine, având posibilitatea de a utiliza documentarea tehnică internațională și-a îmbunătățit continuu cursurile cu cele mai noi realizări, dar și cercetările științifice. La examene, profesorul Ștefan Nădășan, ca de altfel toți ceilalți dascăli ai Politehnicii timișorene, era sever și intransigent. Disecând totul cu răbdare împreună cu candidatul, căuta să-i insuflă acestuia spiritul de seriozitate și perseverență în studierea fenomenelor, să-l facă să le simtă inginereste. Iar când nu-i reușea, candidatul dovedind că nu studiasse suficient de temeinic, se scuza că nu-i poate acorda calificativul de promovare și îl invita la o nouă sesiune. Pentru meritele de excepție din activitatea didactică, în anul 1967 i s-a acordat înaltul titlu de profesor universitar emerit.

Pentru studenții săi a elaborat Cursul de rezistența materialelor (1957), apărut în șapte ediții, și Culegeri de probleme de rezistența materialelor, care au văzut lumina tiparului în patru ediții între anii 1926-1943.

A avut o contribuție importantă la înființarea Institutului de Proiectări în Construcția de Mașini – IPROM (1949), pe care l-a condus până în anul 1954, dar și la înființarea Institutului de Metrologie din Timișoara.

Din 1953 a lucrat la Baza de cercetări științifice a Academiei Române din Timișoara, în Secția de oboseală și ruperi fragile, unde a pus bazele cercetărilor rezistenței la oboseală a oțelurilor utilizate la construcția de mașini și altor cercetări importante. Între 1961-1962 a fost director al Bazei de cercetări științifice și al Centrului de Cercetări Tehnice (1963 – 1966).

Ștefan Nădășan a inițiat constituirea Comisiei de sudură a Academiei Române, al cărei președinte a fost între 1964 – 1967.

Prin cercetările pe care le-a efectuat în domeniul rezistenței materialelor și încercărilor de metale, a fundamentat introducerea sudurii prin topirea intermediară la barele de oțel-beton și la sinele de cale ferată; a efectuat ample cercetări pentru introducerea construcțiilor sudate din oțel aliat cu mangan, studii de oboseală, fragilitate și foraj.

A fost membru de onoare al Academiei de Științe din Budapesta (1965), membru corespondent (din 2 iulie 1955), apoi membru titular (din 21 martie 1963) și vicepreședinte al Academiei Române (21 martie 1963 – 8 aprilie 1966).

S-a stins din viață la Timișoara, la 23 septembrie 1967.

În semn de omagiu pentru personalitatea sa, astăzi, laboratorul de Rezistența Materialelor, cel mai vechi din Universitatea Politehnică Timișoara, având peste 100 de ani, dar și o stradă din Timișoara, poartă numele de Ștefan Nădășan.

4. [Cine a fost Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la Timișoara](#)

În Anul Alumni, când Universitatea Politehnică Timișoara sărbătorește 100 de ani de la absolvirea primei promoții de ingineri, într-o perioadă în care sunt în plină desfășurare festivitățile de final de an pentru fiecare facultate, să ne aducem aminte de cel mai strălucit reprezentant al (...)

5. [Cine a fost Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la Timișoara](#)

În Anul Alumni, când Universitatea Politehnică Timișoara sărbătorește 100 de ani de la absolvirea primei promoții de ingineri, într-o perioadă în care sunt în plină desfășurare festivitățile de final de an pentru fiecare facultate, să ne aducem aminte de cel mai strălucit reprezentant al primei promoții a Școlii Politehnice timișorene, care primit diploma de inginer în 1924, Ștefan Nădășan.

Primul rector al Școlii Politehnice din Timișoara, Traian Lalescu, impusese ca, încă din primul an, 1920, admiterea să se facă în urma unui examen (chiar dacă mulți dintre candidați nu agreau ideea, în anii grei de după război, după ce întrerupseseră o perioadă legătura cu studiul), pentru ca nu cumva, mai târziu, intrați fără concursul prevăzut de lege, să nu fie recunoscuți ca studenți de către minister.

Aproape două sute de candidați s-au înscris la primul examen de intrare în Școala Politehnică din Timișoara, s-au prezentat efectiv la examen circa o sută, dintre care au fost admiși 63. La aceștia s-au adăugat încă 20 de la Școala Politehnică din București, care au cerut strămutarea lor la Timișoara, și încă 6 de la școli politehnice din străinătate. Astfel primul an a început cu o serie de 89 de studenți, dintre care 22 din Ardeal, 22 din Banat, 7 din Basarabia, 4 din Bucovina, 1 din Dobrogea, 11 din Moldova, 16 din Muntenia și 6 din Oltenia. Împărțiți pe naționalități, au fost 64 de români, 17 evrei, 8 șvabi și unguri. De subliniat este faptul că, între cei 89 de studenți, erau înscrise și două fete.

Primul an al Școlii Politehnice din Timișoara a început, așadar, cu 117 studenți (89 în anul întâi și 28 în anul pregătitor), în localul unei foste școli (aflată în prezent pe strada Bocșa nr. 6 și aparținând Facultății de Chimie Industrială și Ingineria

Mediului). Cantina funcționa în vechiul club nautic „Regata” (clădire aparținând astăzi Facultății de Construcții), iar pentru cazare, administrația orașului nu a putut oferi decât o închisoare militară dezafectată, pe actuala stradă Popa Șapcă. Încăperile vărute în alb, cu geamuri mici, ar fi părut dezagreabile pentru tinerii studenți, dacă o familie de învățători, care preluase administrația noului așezământ, nu ar fi încercat să creeze acolo măcar o parte din căldura unui cămin adevărat.

Orașul Timișoara era însă mândru de noii săi studenți, iar masa acestora de la cafeneaua Palace – după modelul celebrelor cafenele dintre centrele studențești europene -, cu formule de matematică scrise cu creionul pe marmura tăbliei, era privită cu simpatie și mult respect.

Frecvența la cursuri a fost obligatorie de la început, studenții erau nevoiți să participe la lucrări practice și de laborator, fără această frecvență ei neavând dreptul să se prezinte la examenele de la finele anului. În general examenele erau orale, probele scrise sau grafice putând fi solicitate de profesori în mod facultativ sau parțial. În timpul anului universitar aveau loc colocvii și examene parțiale care permiteau profesorului să aprecieze atât nivelul, cât și progresul la învățatură al fiecărui student.

Rectorul Traian Lalescu se îngrijise ca, încă de la început, la Școala Politehnică din Timișoara să predea cadre didactice de mare calibru, formate la universități celebre din Occident, care au ridicat foarte mult ștacheta calității actului educațional.

Unul dintre studenți, Ștefan Nădășan, s-a remarcat însă în mod deosebit, a ajuns ulterior cadru didactic al Politehnicii, a susținut prima teză de doctorat organizată la Timișoara, a fost membru titular al Academiei Române și este considerat întemeietorul școlii românești de încercarea materialelor.

Ștefan Nădășan s-a născut la 19 august 1901 în Timișoara, unde tatăl său era farmacist, își prepara singur medicamentele și ajunsese cunoscut. De la tatăl său, Ștefan a învățat încă din primii ani ai copilăriei ce înseamnă munca în laborator și i s-a dedicat ajungând ca, la vârsta când alți copii se jucau cu mingea, el își petrecea timpul în laborator, cu tatăl său. Vizitele diverselor persoane l-au făcut să înțeleagă că toată truda la care participa și el era îndreptată spre ameliorarea durerilor oamenilor bolnavi și de cele mai multe ori de a-i vindeca.

Școala primară și cursul inferior al liceului le-a făcut în orașul natal, apoi cursul superior de liceu la Eisenstadt, lângă Viena. Bacalaureatul îl susține în 1918 la Győr.

După primul război mondial, orașul Timișoara a devenit un centru economic și cultural important, fapt ce a determinat autoritățile de atunci să înființeze o școală politehnică.

Ștefan Nădășan a candidat la primul examen de admitere, susținut între 13-15 noiembrie 1920, fiind remarcat de Traian Lalescu drept bun instruit și cu frumoase perspective, iar profesorul Victor Vâlcovici i-a întrevăzut o fructuoasă carieră. Pe parcursul anilor de studenție s-a evidențiat prin puterea de muncă de care dădea dovadă, prin capacitatea deosebită de pătrundere și asimilare a celor mai subtile noțiuni, cât și prin claritatea cu care știa să redea ce a asimilat, dovedind încă de pe băncile școlii înclinări pronunțate de pedagog.

A urmat cursurile secției de Electromecanică, avându-i ca profesori de matematică pe Traian Lalescu și Victor Vâlcovici, de la care a învățat arta cercetării și pătrunderii fenomenelor, de la profesorii Pompiliu Nicolau și Alexandru Nicolau a învățat să fie perseverent în cercetarea și înțelegerea fenomenelor tehnico-ingenerești, de la profesorii Constantin Teodorescu, Marin Bănărescu și Andrei Lupan să aplice în mod creator noțiunile însușite, iar de la profesorul Corneliu Severineanu să se apropie de muncitorii în mijlocul cărora urma să-și desfășoare activitatea în viitor.

La 15 noiembrie 1924 și-a susținut lucrarea de diplomă pentru obținerea titlului de inginer cu tema „Instalație de cazane”, având drept coordonator pe profesorul Andrei Lupan. Noutățile prezentate de Ștefan Nădășan sintetizau tot ce se cunoștea la acea vreme în domeniul termoinstalațiilor, aducând în plus o serie de sugestii pe care dascălul său de specialitate le-a avut în vedere în studiile pe care le-a întreprins ulterior.

Proaspătul inginer electromecanic Ștefan Nădășan a primit din partea fostului său profesor Corneliu Severineanu, care pe atunci era și director al atelierelor CFR din Timișoara, invitația de a se angaja în cadrul căilor ferate. Astfel, la 1 decembrie 1924 și-a început activitatea în producție la această unitate. Temeinica pregătire pe care și-o asigurase, multitudinea cunoștințelor teoretice de care dispunea, puterea de muncă de care a dat dovadă au făcut să fie remarcat și apreciat.

Înclinările sale spre cercetare l-au determinat ca, în paralel cu problemele legate de producție, să abordeze și o serie de studii pe cont propriu. Încă de la începutul carierei sale ingineresti s-a decis să studieze comportarea pieselor de vagoane și locomotive turnate din fontă. A propus și a obținut avizul de introducere la calea ferată a fontei de mare rezistență. Era o inițiativă cutezătoare și un început care deschidea perspective nebănuite în folosirea acestui material, care până atunci era destinat doar turnării unor piese statice de importanță minoră. Primele rezultate fiind încununate de succes, numele inginerului Ștefan Nădășan s-a înscris în istoria prestigioșilor cercetători prin eforturile pe care le-a depus pentru promovarea noului în tehnica de cale ferată. Rezultatele la care a ajuns l-au determinat să-și publice concluziile prin comunicări și articole științifice, care au apărut în literatura de specialitate din țară și din străinătate.

La începutul anului 1925, la doar câteva luni de la susținerea diplomei de inginer și intrarea în producție a tânărului inginer Ștefan Nădășan, fostul său profesor, Constantin Teodorescu, i-a făcut invitația de a activa și în învățământul tehnic superior și astfel a ajuns asistent la Rezistența Materialelor, unde a dat un sprijin prețios la completarea laboratorului de Încercări de Materiale, asociindu-se, în paralel și muncii perseverente inițiate de Corneliu Mikloși la dezvoltarea și promovarea sudurii.

Încurajat de rezultatele obținute, și-a intensificat eforturile atât în domeniul producției, cât și al studiului și cercetării. După ani de muncă perseverență și-a pregătit și susținut teza de dizertație cu subiectul „Rezistența dinamică a fontei”, obținând, în anul 1938, titlul de doctor inginer, ca prim candidat al Politehnicii timișorene. Meritele sale deosebite au făcut ca în 1939 să fie numit conferențiar la catedra de Rezistența Materialelor, iar după transferarea la București a fostului său magistru, Constantin Teodorescu, a fost dirijat la rangul de profesor, în 1942.

După mărturisirile foștilor studenți, a fost un profesor excepțional, care predă cursul cu pasiune și își captiva studenții. Cunoscător al mai multor limbi străine, având posibilitatea de a utiliza documentarea tehnică internațională și-a îmbunătățit continuu cursurile cu cele mai noi realizări, dar și cercetările științifice. La examene, profesorul Ștefan Nădășan,

ca de altfel toți ceilalți dascăli ai Politehnicii timișorene, era sever și intransigent. Disecând totul cu răbdare împreună cu candidatul, , căuta să-i insuflă acestuia spiritul de seriozitate și perseverență în studierea fenomenelor, să-l facă să le simtă inginereste. Iar când nu-i reușea, candidatul dovedind că nu studiasese suficient de temeinic, se scuza că nu-i poate acorda calificativul de promovare și îl invita la o nouă sesiune. Pentru meritele de excepție din activitatea didactică, în anul 1967 i s-a acordat înaltul titlu de profesor universitar emerit.

Pentru studenții săi a elaborat Cursul de rezistența materialelor (1957), apărut în șapte ediții, și Culegeri de probleme de rezistența materialelor, care au văzut lumina tiparului în patru ediții între anii 1926-1943.

A avut o contribuție importantă la înființarea Institutului de Proiectări în Construcția de Mașini – IPROM (1949), pe care l-a condus până în anul 1954, dar și la înființarea Institutului de Metrologie din Timișoara.

Din 1953 a lucrat la Baza de cercetări științifice a Academiei Române din Timișoara, în Secția de oboseală și ruperi fragile, unde a pus bazele cercetărilor rezistenței la oboseală a oțelurilor utilizate la construcția de mașini și altor cercetări importante. Între 1961-1962 a fost director al Bazei de cercetări științifice și al Centrului de Cercetări Tehnice (1963 – 1966).

Ștefan Nădășan a inițiat constituirea Comisiei de sudură a Academiei Române, al cărei președinte a fost între 1964 – 1967.

Prin cercetările pe care le-a efectuat în domeniul rezistenței materialelor și încercărilor de metale, a fundamentat introducerea sudurii prin topirea intermediară la barele de oțel-beton și la sinele de cale ferată; a efectuat ample cercetări pentru introducerea construcțiilor sudate din oțel aliat cu mangan, studii de oboseală, fragilitate și foraj.

A fost membru de onoare al Academiei de Științe din Budapesta (1965), membru corespondent (din 2 iulie 1955), apoi membru titular (din 21 martie 1963) și vicepreședinte al Academiei Române (21 martie 1963 – 8 aprilie 1966).

S-a stins din viață la Timișoara, la 23 septembrie 1967.

În semn de omagiu pentru personalitatea sa, astăzi, laboratorul de Rezistența Materialelor, cel mai vechi din Universitatea Politehnică Timișoara, având peste 100 de ani, dar și o stradă din Timișoara, poartă numele de Ștefan Nădășan.

6. [Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la Timișoara](#)

aminte de cel mai strălucit reprezentant al primei promoții a Școlii Politehnice timișorene, care primit diploma de inginer în 1924, Ștefan Nădășan.

În Anul Alumni, când Universitatea Politehnică Timișoara sărbătorește 100 de ani de la absolvirea primei promoții de ingineri, într-o perioadă în care sunt în plină desfășurare festivitățile de final de an pentru fiecare facultate, să ne aducem

Primul rector al Școlii Politehnice din Timișoara, Traian Lalescu, impusese ca, încă din primul an, 1920, admiterea să se facă în urma unui examen (chiar dacă mulți dintre candidați nu agreau ideea, în anii grei de după război, după ce întrerupseseră o perioadă legătura cu studiul), pentru ca nu cumva, mai târziu, intrați fără concursul prevăzut de lege, să nu fie recunoscuți ca studenți de către minister.

Aproape două sute de candidați s-au înscris la primul examen de intrare în Școala Politehnică din Timișoara, s-au prezentat efectiv la examen circa o sută, dintre care au fost admiși 63. La aceștia s-au adăugat încă 20 de la Școala Politehnică din București, care au cerut strămutarea lor la Timișoara, și încă 6 de la școli politehnice din străinătate. Astfel primul an a început cu o serie de 89 de studenți, dintre care 22 din Ardeal, 22 din Banat, 7 din Basarabia, 4 din Bucovina, 1 din Dobrogea, 11 din Moldova, 16 din Muntenia și 6 din Oltenia. Împărțiți pe naționalități, au fost 64 de români, 17 evrei, 8 șvabi și unguri. De subliniat este faptul că, între cei 89 de studenți, erau înscrise și două fete.

Primul an al Școlii Politehnice din Timișoara a început, așadar, cu 117 studenți (89 în anul întâi și 28 în anul pregătitor), în localul unei foste școli (aflată în prezent pe strada Bocșa nr. 6 și aparținând Facultății de Chimie Industrială și Ingineria Mediului). Cantina funcționa în vechiul club nautic „Regata” (clădire aparținând astăzi Facultății de Construcții), iar pentru cazare, administrația orașului nu a putut oferi decât o închisoare militară dezafectată, pe actuala stradă Popa Șapcă. Încăperile văruiate în alb, cu geamuri mici, ar fi părut dezagreabile pentru tinerii studenți, dacă o familie de învățători, care preluase administrația noului așezământ, nu ar fi încercat să creeze acolo măcar o parte din căldura unui cămin adevărat.

Orașul Timișoara era însă mândru de noii săi studenți, iar masa acestora de la cafeneaua Palace – după modelul celebrelor cafenele dintre centrele studențești europene -, cu formule de matematică scrise cu creionul pe marmura tăbliei, era privită cu simpatie și mult respect.

Frecvența la cursuri a fost obligatorie de la început, studenții erau nevoiți să participe la lucrări practice și de laborator, fără această frecvență ei neavând dreptul să se prezinte la examenele de la finele anului. În general examenele erau orale, probele scrise sau grafice putând fi solicitate de profesori în mod facultativ sau parțial. În timpul anului universitar aveau loc colocvii și examene parțiale care permiteau profesorului să aprecieze atât nivelul, cât și progresul la învățatură al fiecărui student.

Rectorul Traian Lalescu se îngrijise ca, încă de la început, la Școala Politehnică din Timișoara să predea cadre didactice de mare calibru, formate la universități celebre din Occident, care au ridicat foarte mult ștacheta calității actului educațional.

Unul dintre studenți, Ștefan Nădășan, s-a remarcat însă în mod deosebit, a ajuns ulterior cadru didactic al Politehnicii, a susținut prima teză de doctorat organizată la Timișoara, a fost membru titular al Academiei Române și este considerat întemeietorul școlii românești de încercarea materialelor.

Ștefan Nădășan s-a născut la 19 august 1901 în Timișoara, unde tatăl său era farmacist, își prepara singur medicamentele și ajunsese cunoscut. De la tatăl său, Ștefan a învățat încă din primii ani ai copilăriei ce înseamnă munca în laborator și i s-a dedicat ajungând ca, la vârsta când alți copii se jucau cu mingea, el își petrecea timpul în laborator, cu tatăl său. Vizitele

diverselor persoane l-au făcut să înțeleagă că toată truda la care participa și el era îndreptată spre ameliorarea durerilor oamenilor bolnavi și de cele mai multe ori de a-i vindeca.

Școala primară și cursul inferior al liceului le-a făcut în orașul natal, apoi cursul superior de liceu la Eisenstadt, lângă Viena. Bacalaureatul îl susține în 1918 la Győr.

După primul război mondial, orașul Timișoara a devenit un centru economic și cultural important, fapt ce a determinat autoritățile de atunci să înființeze o școală politehnică.

Ștefan Nădășan a candidat la primul examen de admitere, susținut între 13-15 noiembrie 1920, fiind remarcat de Traian Lalescu drept bune instruit și cu frumoase perspective, iar profesorul Victor Vâlcovici i-a întrevăzut o fructuoasă carieră. Pe parcursul anilor de studenție s-a evidențiat prin puterea de muncă de care dădea dovadă, prin capacitatea deosebită de pătrundere și asimilare a celor mai subtile noțiuni, cât și prin claritatea cu care știa să redea ce a asimilat, dovedind încă de pe băncile școlii înclinări pronunțate de pedagog.

A urmat cursurile secției de Electromecanică, avându-i ca profesori de matematică pe Traian Lalescu și Victor Vâlcovici, de la care a învățat arta cercetării și pătrunderii fenomenelor, de la profesorii Pompiliu Nicolau și Alexandru Nicolau a învățat să fie perseverent în cercetarea și înțelegerea fenomenelor tehnico-ingenerești, de la profesorii Constantin Teodorescu, Marin Bănărescu și Andrei Lupan să aplice în mod creator noțiunile însușite, iar de la profesorul Corneliu Severineanu să se apropie de muncitorii în mijlocul cărora urma să-și desfășoare activitatea în viitor.

La 15 noiembrie 1924 și-a susținut lucrarea de diplomă pentru obținerea titlului de inginer cu tema „Instalație de cazane”, având drept coordonator pe profesorul Andrei Lupan. Noutățile prezentate de Ștefan Nădășan sintetizau tot ce se cunoștea la acea vreme în domeniul termoinstalațiilor, aducând în plus o serie de sugestii pe care dascălul său de specialitate le-a avut în vedere în studiile pe care le-a întreprins ulterior.

Proaspătul inginer electromecanic Ștefan Nădășan a primit din partea fostului său profesor Corneliu Severineanu, care pe atunci era și director al atelierelor CFR din Timișoara, invitația de a se angaja în cadrul căilor ferate. Astfel, la 1 decembrie 1924 și-a început activitatea în producție la această unitate. Temeinica pregătire pe care și-o asigurase, multitudinea cunoștințelor teoretice de care dispunea, puterea de muncă de care a dat dovadă au făcut să fie remarcat și apreciat.

Înclinările sale spre cercetare l-au determinat ca, în paralel cu problemele legate de producție, să abordeze și o serie de studii pe cont propriu. Încă de la începutul carierei sale ingineresti s-a decis să studieze comportarea pieselor de vagoane și locomotive turnate din fontă. A propus și a obținut avizul de introducere la calea ferată a fontei de mare rezistență. Era o inițiativă cutezătoare și un început care deschidea perspective nebănuite în folosirea acestui material, care până atunci era destinat doar turnării unor piese statice de importanță minoră. Primele rezultate fiind încununate de succes, numele inginerului Ștefan Nădășan s-a înscris în istoria prestigioșilor cercetători prin eforturile pe care le-a depus pentru promovarea noului în tehnica de cale ferată. Rezultatele la care a ajuns l-au determinat să-și publice concluziile prin comunicări și articole științifice, care au apărut în literatura de specialitate din țară și din străinătate.

La începutul anului 1925, la doar câteva luni de la susținerea diplomei de inginer și intrarea în producție a tânărului inginer Ștefan Nădășan, fostul său profesor, Constantin Teodorescu, i-a făcut invitația de a activa și în învățământul tehnic superior și astfel a ajuns asistent la Rezistența Materialelor, unde a dat un sprijin prețios la completarea laboratorului de Încercări de Materiale, asociindu-se, în paralel și muncii perseverente inițiate de Corneliu Mikloși la dezvoltarea și promovarea sudurii.

Încurajat de rezultatele obținute, și-a intensificat eforturile atât în domeniul producției, cât și al studiului și cercetării. După ani de muncă perseverență și-a pregătit și susținut teza de dizertație cu subiectul „Rezistența dinamică a fontei”, obținând, în anul 1938, titlul de doctor inginer, ca prim candidat al Politehnicii timișorene. Meritele sale deosebite au făcut ca în 1939 să fie numit conferențiar la catedra de Rezistența Materialelor, iar după transferarea la București a fostului său magistru, Constantin Teodorescu, a fost dirijat la rangul de profesor, în 1942.

După mărturisirile foștilor studenți, a fost un profesor excepțional, care predă cursul cu pasiune și își captiva studenții. Cunoscător al mai multor limbi străine, având posibilitatea de a utiliza documentarea tehnică internațională și-a îmbunătățit continuu cursurile cu cele mai noi realizări, dar și cercetările științifice. La examene, profesorul Ștefan Nădășan, ca de altfel toți ceilalți dascăli ai Politehnicii timișorene, era sever și intransigent. Disecând totul cu răbdare împreună cu candidatul, căuta să-i insuflă acestuia spiritul de seriozitate și perseverență în studierea fenomenelor, să-l facă să le simtă inginereste. Iar când nu-i reușea, candidatul dovedind că nu studiasese suficient de temeinic, se scuza că nu-i poate acorda calificativul de promovare și îl invita la o nouă sesiune. Pentru meritele de excepție din activitatea didactică, în anul 1967 i s-a acordat înaltul titlu de profesor universitar emerit.

Pentru studenții săi a elaborat Cursul de rezistența materialelor (1957), apărut în șapte ediții, și Culegeri de probleme de rezistența materialelor, care au văzut lumina tiparului în patru ediții între anii 1926-1943.

A avut o contribuție importantă la înființarea Institutului de Proiectări în Construcția de Mașini – IPROM (1949), pe care l-a condus până în anul 1954, dar și la înființarea Institutului de Metrologie din Timișoara.

Din 1953 a lucrat la Baza de cercetări științifice a Academiei Române din Timișoara, în Secția de oboseală și ruperi fragile, unde a pus bazele cercetărilor rezistenței la oboseală a oțelurilor utilizate la construcția de mașini și altor cercetări importante. Între 1961-1962 a fost director al Bazei de cercetări științifice și al Centrului de Cercetări Tehnice (1963 – 1966).

Ștefan Nădășan a inițiat constituirea Comisiei de sudură a Academiei Române, al cărei președinte a fost între 1964 – 1967.

Prin cercetările pe care le-a efectuat în domeniul rezistenței materialelor și încercărilor de metale, a fundamentat introducerea sudurii prin topirea intermediară la barele de oțel-beton și la sinele de cale ferată; a efectuat ample cercetări pentru introducerea construcțiilor sudate din oțel aliat cu mangan, studii de oboseală, fragilitate și foraj.

A fost membru de onoare al Academiei de Științe din Budapesta (1965), membru corespondent (din 2 iulie 1955), apoi membru titular (din 21 martie 1963) și vicepreședinte al Academiei Române (21 martie 1963 – 8 aprilie 1966).

S-a stins din viață la Timișoara, la 23 septembrie 1967.

În semn de omagiu pentru personalitatea sa, astăzi, laboratorul de Rezistența Materialelor, cel mai vechi din Universitatea Politehnica Timișoara, având peste 100 de ani, dar și o stradă din Timișoara, poartă numele de Ștefan Nădășan.

7. [Cine a fost Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la Timișoara](#)

OBSERVATOR de TIMIȘ

Știrile de lângă tine

luni, 8 iulie 2024

Cine a fost Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la Timișoara

4 iulie 2024 10:08 de Ramona Ardelean

Cine a fost Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la Timișoara

În Anul Alumni, când Universitatea Politehnica Timișoara sărbătorește 100 de ani de la absolvirea primei promoții de ingineri, într-o perioadă în care sunt în plină desfășurare festivitățile de final de an pentru fiecare facultate, să ne aducem aminte de cel mai strălucit reprezentant al primei promoții a Școlii Politehnice timișorene, care primit diploma de inginer în 1924, Ștefan Nădășan.

Primul rector al Școlii Politehnice din Timișoara, Traian Lalescu, impusese ca, încă din primul an, 1920, admiterea să se facă în urma unui examen (chiar dacă mulți dintre candidați nu agreau ideea, în anii grei de după război, după ce întrerupseseră o perioadă legătura cu studiul), pentru ca nu cumva, mai târziu, intrați fără concursul prevăzut de lege, să nu fie recunoscuți ca studenți de către minister.

Proape două sute de candidați s-au înscris la primul examen de intrare în Școala Politehnică din Timișoara, s-au prezentat efectiv la examen circa o sută, dintre care au fost admiși 63. La aceștia s-au adăugat încă 20 de la Școala Politehnică din București, care au cerut strămutarea lor la Timișoara, și încă 6 de la școli politehnice din străinătate. Astfel primul an a început cu o serie de 89 de studenți, dintre care 22 din Ardeal, 22 din Banat, 7 din Basarabia, 4 din Bucovina, 1 din Dobrogea, 11 din Moldova, 16 din Muntenia și 6 din Oltenia. Împărțiți pe naționalități, au fost 64 de români, 17 evrei, 8 șvabi și unguri. De subliniat este faptul că, între cei 89 de studenți, erau înscrise și două fete.

Primul an al Școlii Politehnice din Timișoara a început, așadar, cu 117 studenți (89 în anul întâi și 28 în anul pregătitor), în localul unei foste școli (aflată în prezent pe strada Bocșa nr. 6 și aparținând Facultății de Chimie Industrială și Ingineria Mediului). Cantina funcționa în vechiul club nautic „Regata” (clădire aparținând astăzi Facultății de Construcții), iar pentru cazare, administrația orașului nu a putut oferi decât o închisoare militară dezafectată, pe actuala stradă Popa Șapcă. Încăperile văruițe în alb, cu geamuri mici, ar fi părut dezagreabile pentru tinerii studenți, dacă o familie de învățători, care preluase administrația noului așezământ, nu ar fi încercat să creeze acolo măcar o parte din căldura unui cămin adevărat.

Orașul Timișoara era însă mândru de noii săi studenți, iar masa acestora de la cafeneaua Palace – după modelul celebrelor cafenele dintre centrele studențești europene –, cu formule de matematică scrise cu creionul pe marmura tăbliei, era privită cu simpatie și mult respect.

Frecvența la cursuri a fost obligatorie de la început, studenții erau nevoiți să participe la lucrări practice și de laborator, fără această frecvență ei neavând dreptul să se prezinte la examenele de la finele anului. În general examenele erau orale, probele scrise sau grafice putând fi solicitate de profesori în mod facultativ sau parțial. În timpul anului universitar aveau loc colocvii și examene parțiale care permiteau profesorului să aprecieze atât nivelul, cât și progresul la învățatură al fiecărui student.

Rectorul Traian Lalescu se îngrijise ca, încă de la început, la Școala Politehnică din Timișoara să predea cadre didactice de mare calibru, formate la universități celebre din Occident, care au ridicat foarte mult ștacheta calității actului educațional.

Unul dintre studenți, Ștefan Nădășan, s-a remarcat însă în mod deosebit, a ajuns ulterior cadru didactic al Politehnicii, a susținut prima teză de doctorat organizată la Timișoara, a fost membru titular al Academiei Române și este considerat întemeietorul școlii românești de încercarea materialelor.

Ștefan Nădășan s-a născut la 19 august 1901 în Timișoara, unde tatăl său era farmacist, își prepara singur medicamentele și ajunsesse cunoscut. De la tatăl său, Ștefan a învățat încă din primii ani ai copilăriei ce înseamnă munca în laborator și i s-a dedicat ajungând ca, la vârsta când alți copii se jucau cu mingea, el își petrecea timpul în laborator, cu tatăl său. Vizitele diverselor persoane l-au făcut să înțeleagă că toată truda la care participa și el era îndreptată spre ameliorarea durerilor oamenilor bolnavi și de cele mai multe ori de a-i vindeca.

Școala primară și cursul inferior al liceului le-a făcut în orașul natal, apoi cursul superior de liceu la Eisenstadt, lângă Viena. Bacalaureatul îl susține în 1918 la Győr.

După primul război mondial, orașul Timișoara a devenit un centru economic și cultural important, fapt ce a determinat autoritățile de atunci să înființeze o școală politehnică.

Ștefan Nădășan a candidat la primul examen de admitere, susținut între 13-15 noiembrie 1920, fiind remarcat de Traian Lalescu drept bune instruit și cu frumoase perspective, iar profesorul Victor Vâlcovici i-a întrevăzut o fructuoasă carieră. Pe parcursul anilor de studenție s-a evidențiat prin puterea de muncă de care dădea dovadă, prin capacitatea deosebită de pătrundere și asimilare a celor mai subtile noțiuni, cât și prin claritatea cu care știa să redea ce a asimilat, dovedind încă de pe băncile școlii înclinări pronunțate de pedagog.

A urmat cursurile secției de Electromecanică, avându-i ca profesori de matematică pe Traian Lalescu și Victor Vâlcovici, de la care a învățat arta cercetării și pătrunderii fenomenelor, de la profesorii Pompiliu Nicolau și Alexandru Nicolau a învățat să fie perseverent în cercetarea și înțelegerea fenomenelor tehnico-ingineresti, de la profesorii Constantin Teodorescu, Marin Bănărescu și Andrei Lupan să aplice în mod creator noțiunile însușite, iar de la profesorul Corneliu Severineanu să se apropie de muncitorii în mijlocul cărora urma să-și desfășoare activitatea în viitor.

La 15 noiembrie 1924 și-a susținut lucrarea de diplomă pentru obținerea titlului de inginer cu tema „Instalație de cazane”, având drept coordonator pe profesorul Andrei Lupan. Noutățile prezentate de Ștefan Nădășan sintetizau tot ce se cunoștea la acea vreme în domeniul termoinstalațiilor, aducând în plus o serie de sugestii pe care dascălul său de specialitate le-a avut în vedere în studiile pe care le-a întreprins ulterior.

Proaspătul inginer electromecanic Ștefan Nădășan a primit din partea fostului său profesor Corneliu Severineanu, care pe atunci era și director al atelierelor CFR din Timișoara, invitația de a se angaja în cadrul căilor ferate. Astfel, la 1 decembrie 1924 și-a început activitatea în producție la această unitate. Temeinica pregătire pe care și-o asigurase, multitudinea cunoștințelor teoretice de care dispunea, puterea de muncă de care a dat dovadă au făcut să fie remarcat și apreciat.

Înclinările sale spre cercetare l-au determinat ca, în paralel cu problemele legate de producție, să abordeze și o serie de studii pe cont propriu. Încă de la începutul carierei sale ingineresti s-a decis să studieze comportarea pieselor de vagoane și locomotive turnate din fontă. A propus și a obținut avizul de introducere la calea ferată a fontei de mare rezistență. Era o inițiativă cutezătoare și un început care deschidea perspective nebănuite în folosirea acestui material, care până atunci era destinat doar turnării unor piese statice de importanță minoră. Primele rezultate fiind încununate de succes, numele inginerului Ștefan Nădășan s-a înscris în istoria prestigioșilor cercetători prin eforturile pe care le-a depus pentru promovarea noului în tehnica de cale ferată. Rezultatele la care a ajuns l-au determinat să și publice concluziile prin comunicări și articole științifice, care au apărut în literatura de specialitate din țară și din străinătate.

La începutul anului 1925, la doar câteva luni de la susținerea diplomei de inginer și intrarea în producție a tânărului inginer Ștefan Nădășan, fostul său profesor, Constantin Teodorescu, i-a făcut invitația de a activa și în învățământul tehnic superior și astfel a ajuns asistent la Rezistența Materialelor, unde a dat un sprijin prețios la completarea laboratorului de Încercări de Materiale, asociindu-se, în paralel și muncii perseverente inițiate de Corneliu Mikloși la dezvoltarea și promovarea sudurii.

Încurajat de rezultatele obținute, și-a intensificat eforturile atât în domeniul producției, cât și al studiului și cercetării. După ani de muncă perseverentă și-a pregătit și susținut teza de dizertație cu subiectul „Rezistența dinamică a fontei”, obținând, în anul 1938, titlul de doctor inginer, ca prim candidat al Politehnicii timișorene. Meritele sale deosebite au făcut ca în 1939 să fie numit conferențiar la catedra de Rezistența Materialelor, iar după transferarea la București a fostului său magistru, Constantin Teodorescu, a fost ridicat la rangul de profesor, în 1942.

După mărturisirile foștilor studenți, a fost un profesor excepțional, care predă cursul cu pasiune și își captiva studenții. Cunoscător al mai multor limbi străine, având posibilitatea de a utiliza documentarea tehnică internațională și-a îmbunătățit continuu cursurile cu cele mai noi realizări, dar și cercetările științifice. La examene, profesorul Ștefan Nădășan, ca de altfel toți ceilalți dascăli ai Politehnicii timișorene, era sever și intransigent. Disecând totul cu răbdare împreună cu candidatul, căuta să-i insuflă acestuia spiritul de seriozitate și perseverență în studierea fenomenelor, să-l facă să le simtă inginereste. Iar când nu-i reușea, candidatul dovedind că nu studiasese suficient de temeinic, se scuza că nu-i poate acorda calificativul de promovare și îl invita la o nouă sesiune. Pentru meritele de excepție din activitatea didactică, în anul 1967 i s-a acordat înaltul titlu de profesor universitar emerit.

Pentru studenții săi a elaborat Cursul de rezistența materialelor (1957), apărut în șapte ediții, și Culegeri de probleme de rezistența materialelor, care au văzut lumina tiparului în patru ediții între anii 1926-1943.

A avut o contribuție importantă la înființarea Institutului de Proiectări în Construcția de Mașini – IPROM (1949), pe care l-a condus până în anul 1954, dar și la înființarea Institutului de Metrologie din Timișoara.

Din 1953 a lucrat la Baza de cercetări științifice a Academiei Române din Timișoara, în Secția de oboseală și ruperi fragile, unde a pus bazele cercetărilor rezistenței la oboseală a oțelurilor utilizate la construcția de mașini și altor cercetări importante. Între 1961-1962 a fost director al Bazei de cercetări științifice și al Centrului de Cercetări Tehnice (1963 – 1966).

Ștefan Nădășan a inițiat constituirea Comisiei de sudură a Academiei Române, al cărei președinte a fost între 1964 – 1967.

Prin cercetările pe care le-a efectuat în domeniul rezistenței materialelor și încercărilor de metale, a fundamentat introducerea sudurii prin topirea intermediară la barele de oțel-beton și la sinele de cale ferată; a efectuat ample cercetări pentru introducerea construcțiilor sudate din oțel aliat cu mangan, studii de oboseală, fragilitate și foraj.

A fost membru de onoare al Academiei de Științe din Budapesta (1965), membru corespondent (din 2 iulie 1955), apoi membru titular (din 21 martie 1963) și vicepreședinte al Academiei Române (21 martie 1963 – 8 aprilie 1966).

S-a stins din viață la Timișoara, la 23 septembrie 1967.

În semn de omagiu pentru personalitatea sa, astăzi, laboratorul de Rezistența Materialelor, cel mai vechi din Universitatea Politehnica Timișoara, având peste 100 de ani, dar și o stradă din Timișoara, poartă numele de Ștefan Nădășan.

8. [Cine a fost Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la Timișoara](#)

În Anul Alumni, când Universitatea Politehnica Timișoara sărbătorește 100 de ani de la absolvirea primei promoții de ingineri, într-o perioadă în care sunt în plină desfășurare festivitățile de final de an pentru fiecare facultate, să ne aducem aminte de cel mai strălucit reprezentant al primei promoții a Școlii Politehnice timișorene, care primit diploma de inginer în 1924, Ștefan Nădășan.

Primul rector al Școlii Politehnice din Timișoara, Traian Lalescu, impusese ca, încă din primul an, 1920, admiterea să se facă în urma unui examen (chiar dacă mulți dintre candidați nu agreau ideea, în anii grei de după război,

după ce întrerupseseră o perioadă legătura cu studiul), pentru ca nu cumva, mai târziu, intrați fără concursul prevăzut de lege, să nu fie recunoscuți ca studenți de către minister.

Aproape două sute de candidați s-au înscris la primul examen de intrare în Școala Politehnică din Timișoara, s-au prezentat efectiv la examen circa o sută, dintre care au fost admiși 63. La aceștia s-au adăugat încă 20 de la Școala Politehnică din București, care au cerut strămutarea lor la Timișoara, și încă 6 de la școli politehnice din străinătate. Astfel primul an a început cu o serie de 89 de studenți, dintre care 22 din Ardeal, 22 din Banat, 7 din Basarabia, 4 din Bucovina, 1 din Dobrogea, 11 din Moldova, 16 din Muntenia și 6 din Oltenia. Împărțiți pe naționalități, au fost 64 de români, 17 evrei, 8 șvabi și unguri. De subliniat este faptul că, între cei 89 de studenți, erau înscrise și două fete.

Primul an al Școlii Politehnice din Timișoara a început, așadar, cu 117 studenți (89 în anul întâi și 28 în anul pregătitor), în localul unei foste școli (aflată în prezent pe strada Bocșa nr. 6 și aparținând Facultății de Chimie Industrială și Ingineria Mediului). Cantina funcționa în vechiul club nautic „Regata” (clădire aparținând astăzi Facultății de Construcții), iar pentru cazare, administrația orașului nu a putut oferi decât o închisoare militară dezafectată, pe actuala stradă Popa Șapcă. Încăperile văruițe în alb, cu geamuri mici, ar fi părut dezagreabile pentru tinerii studenți, dacă o familie de învățători, care preluase administrația noului așezământ, nu ar fi încercat să creeze acolo măcar o parte din căldura unui cămin adevărat.

Orașul Timișoara era însă mândru de noii săi studenți, iar masa acestora de la cafeneaua Palace – după modelul celebrelor cafenele dintre centrele studențești europene –, cu formule de matematică scrise cu creionul pe marmura tăbliei, era privită cu simpatie și mult respect.

Frecvența la cursuri a fost obligatorie de la început, studenții erau nevoiți să participe la lucrări practice și de laborator, fără această frecvență ei neavând dreptul să se prezinte la examenele de la finele anului. În general examenele erau orale, probele scrise sau grafice putând fi solicitate de profesori în mod facultativ sau parțial. În timpul anului universitar aveau loc colocvii și examene parțiale care permiteau profesorului să aprecieze atât nivelul, cât și progresul la învățatură al fiecărui student.

Rectorul Traian Lalescu se îngrijise ca, încă de la început, la Școala Politehnică din Timișoara să predea cadre didactice de mare calibru, formate la universități celebre din Occident, care au ridicat foarte mult ștacheta calității actului educațional.

Unul dintre studenți, Ștefan Nădășan, s-a remarcat însă în mod deosebit, a ajuns ulterior cadru didactic al Politehnicii, a susținut prima teză de doctorat organizată la Timișoara, a fost membru titular al Academiei Române și este considerat întemeietorul școlii românești de încercarea materialelor.

Ștefan Nădășan s-a născut la 19 august 1901 în Timișoara, unde tatăl său era farmacist, își prepara singur medicamentele și ajunsesse cunoscut. De la tatăl său, Ștefan a învățat încă din primii ani ai copilăriei ce înseamnă munca în laborator și i s-a dedicat ajungând ca, la vârsta când alți copii se jucau cu mingea, el își petrecea timpul în laborator, cu tatăl său. Vizitele diverselor persoane l-au făcut să înțeleagă că toată truda la care participa și el era îndreptată spre ameliorarea durerilor oamenilor bolnavi și de cele mai multe ori de a-i vindeca.

Școala primară și cursul inferior al liceului le-a făcut în orașul natal, apoi cursul superior de liceu la Eisenstadt, lângă Viena. Bacalaureatul îl susține în 1918 la Győr.

După primul război mondial, orașul Timișoara a devenit un centru economic și cultural important, fapt ce a determinat autoritățile de atunci să înființeze o școală politehnică.

Ștefan Nădășan a candidat la primul examen de admitere, susținut între 13-15 noiembrie 1920, fiind remarcat de Traian Lalescu drept bun instruit și cu frumoase perspective, iar profesorul Victor Vâlcovici i-a întrevăzut o fructuoasă carieră. Pe parcursul anilor de studenție s-a evidențiat prin puterea de muncă de care dădea dovadă, prin capacitatea deosebită de pătrundere și asimilare a celor mai subtile noțiuni, cât și prin claritatea cu care știa să redea ce a asimilat, dovedind încă de pe băncile școlii înclinări pronunțate de pedagog.

A urmat cursurile secției de Electromecanică, avându-i ca profesori de matematică pe Traian Lalescu și Victor Vâlcovici, de la care a învățat arta cercetării și pătrunderii fenomenelor, de la profesorii Pompiliu Nicolau și Alexandru Nicolau a învățat să fie perseverent în cercetarea și înțelegerea fenomenelor tehnico-ingenerești, de la profesorii Constantin Teodorescu, Marin Bănărescu și Andrei Lupan să aplice în mod creator noțiunile însușite, iar de la profesorul Corneliu Severineanu să se apropie de muncitorii în mijlocul cărora urma să-și desfășoare activitatea în viitor.

La 15 noiembrie 1924 și-a susținut lucrarea de diplomă pentru obținerea titlului de inginer cu tema „Instalație de cazane”, având drept coordonator pe profesorul Andrei Lupan. Noutățile prezentate de Ștefan Nădășan sintetizau tot ce se cunoștea la acea vreme în domeniul termoinstalațiilor, aducând în plus o serie de sugestii pe care dascălul său de specialitate le-a avut în vedere în studiile pe care le-a întreprins ulterior.

Proaspătul inginer electromecanic Ștefan Nădășan a primit din partea fostului său profesor Corneliu Severineanu, care pe atunci era și director al atelierelor CFR din Timișoara, invitația de a se angaja în cadrul căilor ferate. Astfel, la 1 decembrie 1924 și-a început activitatea în producție la această unitate. Temeinica pregătire pe care și-o asigurase, multitudinea cunoștințelor teoretice de care dispunea, puterea de muncă de care a dat dovadă au făcut să fie remarcat și apreciat.

Înclinările sale spre cercetare l-au determinat ca, în paralel cu problemele legate de producție, să abordeze și o serie de studii pe cont propriu. Încă de la începutul carierei sale ingineresti s-a decis să studieze comportarea pieselor de vagoane și locomotive turnate din fontă. A propus și a obținut avizul de introducere la calea ferată a fontei de mare rezistență. Era o inițiativă cutezătoare și un început care deschidea perspective nebănuite în folosirea acestui material, care până atunci era destinat doar turnării unor piese statice de importanță minoră. Primele rezultate fiind încununate de succes, numele inginerului Ștefan Nădășan s-a înscris în istoria prestigioșilor cercetători prin eforturile pe care le-a depus pentru promovarea noului în tehnica de cale ferată. Rezultatele la care a ajuns l-au determinat să-și publice concluziile prin comunicări și articole științifice, care au apărut în literatura de specialitate din țară și din străinătate.

La începutul anului 1925, la doar câteva luni de la susținerea diplomei de inginer și intrarea în producție a tânărului inginer Ștefan Nădășan, fostul său profesor, Constantin Teodorescu, i-a făcut invitația de a activa și în învățământul tehnic superior și astfel a ajuns asistent la Rezistența Materialelor, unde a dat un sprijin prețios la completarea laboratorului de încercări

de Materiale, asociindu-se, în paralel și muncii perseverente inițiate de Corneliu Mikloși la dezvoltarea și promovarea sudurii.

Încurajat de rezultatele obținute, și-a intensificat eforturile atât în domeniul producției, cât și al studiului și cercetării. După ani de muncă perseverentă și-a pregătit și susținut teza de dizertație cu subiectul „Rezistența dinamică a fontei”, obținând, în anul 1938, titlul de doctor inginer, ca prim candidat al Politehnicii timișorene. Meritele sale deosebite au făcut ca în 1939 să fie numit conferențiar la catedra de Rezistența Materialelor, iar după transferarea la București a fostului său magistru, Constantin Teodorescu, a fost dirijat la rangul de profesor, în 1942.

După mărturisirile foștilor studenți, a fost un profesor excepțional, care predă cursul cu pasiune și își captiva studenții. Cunoscător al mai multor limbi străine, având posibilitatea de a utiliza documentarea tehnică internațională și-a îmbunătățit continuu cursurile cu cele mai noi realizări, dar și cercetările științifice. La examene, profesorul Ștefan Nădășan, ca de altfel toți ceilalți dascăli ai Politehnicii timișorene, era sever și intransigent. Disecând totul cu răbdare împreună cu candidatul, „căuta să-i insuflă acestuia spiritul de seriozitate și perseverență în studierea fenomenelor, să-l facă să le simtă inginereste. Iar când nu-i reușea, candidatul dovedind că nu studiasse suficient de temeinic, se scuza că nu-i poate acorda calificativul de promovare și îl invita la o nouă sesiune. Pentru meritele de excepție din activitatea didactică, în anul 1967 i s-a acordat înaltul titlu de profesor universitar emerit.

Pentru studenții săi a elaborat Cursul de rezistența materialelor (1957), apărut în șapte ediții, și Culegeri de probleme de rezistența materialelor, care au văzut lumina tiparului în patru ediții între anii 1926-1943.

A avut o contribuție importantă la înființarea Institutului de Proiectări în Construcția de Mașini – IPROM (1949), pe care l-a condus până în anul 1954, dar și la înființarea Institutului de Metrologie din Timișoara.

Din 1953 a lucrat la Baza de cercetări științifice a Academiei Române din Timișoara, în Secția de oboseală și ruperi fragile, unde a pus bazele cercetărilor rezistenței la oboseală a oțelurilor utilizate la construcția de mașini și altor cercetări importante. Între 1961-1962 a fost director al Bazei de cercetări științifice și al Centrului de Cercetări Tehnice (1963 – 1966).

Ștefan Nădășan a inițiat constituirea Comisiei de sudură a Academiei Române, al cărei președinte a fost între 1964 – 1967. Prin cercetările pe care le-a efectuat în domeniul rezistenței materialelor și încercărilor de metale, a fundamentat introducerea sudurii prin topirea intermediară la barele de oțel-beton și la sinele de cale ferată; a efectuat ample cercetări pentru introducerea construcțiilor sudate din oțel aliat cu mangan, studii de oboseală, fragilitate și foraj.

A fost membru de onoare al Academiei de Științe din Budapesta (1965), membru corespondent (din 2 iulie 1955), apoi membru titular (din 21 martie 1963) și vicepreședinte al Academiei Române (21 martie 1963 – 8 aprilie 1966).

S-a stins din viață la Timișoara, la 23 septembrie 1967.

În semn de omagiu pentru personalitatea sa, astăzi, laboratorul de Rezistența Materialelor, cel mai vechi din Universitatea Politehnică Timișoara, având peste 100 de ani, dar și o stradă din Timișoara, poartă numele de Ștefan Nădășan.

9. [Cine a fost Ștefan Nădășan, cel mai strălucit reprezentant al primei promoții de ingineri de la Timișoara](#)

În Anul Alumni, când Universitatea Politehnică Timișoara sărbătorește 100 de ani de la absolvirea primei promoții de ingineri, într-o perioadă în care sunt în plină desfășurare festivitățile de final de an pentru fiecare facultate, să ne aducem aminte de cel mai strălucit reprezentant al primei promoții a Școlii Politehnice timișorene, care primit diploma de inginer în 1924, Ștefan Nădășan.

Primul rector al Școlii Politehnice din Timișoara, Traian Lalescu, impusese ca, încă din primul an, 1920, admiterea să se facă în urma unui examen (chiar dacă mulți dintre candidați nu agreau ideea, în anii grei de după război, după ce întrerupseseră o perioadă legătura cu studiul), pentru ca nu cumva, mai târziu, intrați fără concursul prevăzut de lege, să nu fie recunoscuți ca studenți de către minister.

Aproape două sute de candidați s-au înscris la primul examen de intrare în Școala Politehnică din Timișoara, s-au prezentat efectiv la examen circa o sută, dintre care au fost admiși 63. La aceștia s-au adăugat încă 20 de la Școala Politehnică din București, care au cerut strămutarea lor la Timișoara, și încă 6 de la școli politehnice din străinătate.

Astfel primul an a început cu o serie de 89 de studenți, dintre care 22 din Ardeal, 22 din Banat, 7 din Basarabia, 4 din Bucovina, 1 din Dobrogea, 11 din Moldova, 16 din Muntenia și 6 din Oltenia. Împărțiți pe naționalități, au fost 64 de români, 17 evrei, 8 șvabi și unguri. De subliniat este faptul că, între cei 89 de studenți, erau înscrise și două fete.

Primul an al Școlii Politehnice din Timișoara a început, așadar, cu 117 studenți (89 în anul întâi și 28 în anul pregătitor), în localul unei foste școli (aflată în prezent pe strada Bocșa nr. 6 și aparținând Facultății de Chimie Industrială și Ingineria Mediului). Cantina funcționa în vechiul club nautic „Regata” (clădire aparținând astăzi Facultății de Construcții), iar pentru cazare, administrația orașului nu a putut oferi decât o închisoare militară dezafectată, pe actuala stradă Popa Șapcă. Încăperile văruițe în alb, cu geamuri mici, ar fi părut dezagreabile pentru tinerii studenți, dacă o familie de învățători, care preluase administrația noului așezământ, nu ar fi încercat să creeze acolo măcar o parte din căldura unui cămin adevărat. Orașul Timișoara era însă mândru de noii săi studenți, iar masa acestora de la cafeneaua Palace – după modelul celebrelor cafenele dintre centrele studențești europene –, cu formule de matematică scrise cu creionul pe marmura tăbliei, era privită cu simpatie și mult respect.

Frecvența la cursuri a fost obligatorie de la început, studenții erau nevoiți să participe la lucrări practice și de laborator, fără această frecvență ei neavând dreptul să se prezinte la examenele de la finele anului. În general examenele erau orale, probele scrise sau grafice putând fi solicitate de profesori în mod facultativ sau parțial. În timpul anului universitar aveau loc colocvii și examene parțiale care permiteau profesorului să aprecieze atât nivelul, cât și progresul la învățatură al fiecărui student.

Rectorul Traian Lalescu se îngrijise ca, încă de la început, la Școala Politehnică din Timișoara să predea cadre didactice de mare calibru, formate la universități celebre din Occident, care au ridicat foarte mult ștacheta calității actului educațional.

Unul dintre studenți, Ștefan Nădășan, s-a remarcat însă în mod deosebit, a ajuns ulterior cadru didactic al Politehnicii, a susținut prima teză de doctorat organizată la Timișoara, a fost membru titular al Academiei Române și este considerat întemeietorul școlii românești de încercarea materialelor.

Ștefan Nădășan s-a născut la 19 august 1901 în Timișoara, unde tatăl său era farmacist, își prepara singur medicamentele și ajunsese cunoscut. De la tatăl său, Ștefan a învățat încă din primii ani ai copilăriei ce înseamnă munca în laborator și i s-a dedicat ajungând ca, la vârsta când alți copii se jucau cu mingea, el își petrecea timpul în laborator, cu tatăl său. Vizitele diverselor persoane l-au făcut să înțeleagă că toată truda la care participa și el era îndreptată spre ameliorarea durerilor oamenilor bolnavi și de cele mai multe ori de a-i vindeca.

Școala primară și cursul inferior al liceului le-a făcut în orașul natal, apoi cursul superior de liceu la Eisenstadt, lângă Viena. Bacalaureatul îl susține în 1918 la Győr.

După primul război mondial, orașul Timișoara a devenit un centru economic și cultural important, fapt ce a determinat autoritățile de atunci să înființeze o școală politehnică.

Ștefan Nădășan a candidat la primul examen de admitere, susținut între 13-15 noiembrie 1920, fiind remarcat de Traian Lalescu drept bune instruit și cu frumoase perspective, iar profesorul Victor Vâlcovici i-a întrevăzut o fructuoasă carieră. Pe parcursul anilor de studenție s-a evidențiat prin puterea de muncă de care dădea dovadă, prin capacitatea deosebită de pătrundere și asimilare a celor mai subtile noțiuni, cât și prin claritatea cu care știa să redea ce a asimilat, dovedind încă de pe băncile școlii înclinări pronunțate de pedagog.

A urmat cursurile secției de Electromecanică, avându-i ca profesori de matematică pe Traian Lalescu și Victor Vâlcovici, de la care a învățat arta cercetării și pătrunderii fenomenelor, de la profesorii Pompiliu Nicolau și Alexandru Nicolau a învățat să fie perseverent în cercetarea și înțelegerea fenomenelor tehnico-ingenerești, de la profesorii Constantin Teodorescu, Marin Bănărescu și Andrei Lupan să aplice în mod creator noțiunile însușite, iar de la profesorul Corneliu Severineanu să se apropie de muncitorii în mijlocul cărora urma să-și desfășoare activitatea în viitor.

La 15 noiembrie 1924 și-a susținut lucrarea de diplomă pentru obținerea titlului de inginer cu tema „Instalație de cazane”, având drept coordonator pe profesorul Andrei Lupan. Noutățile prezentate de Ștefan Nădășan sintetizau tot ce se cunoștea la acea vreme în domeniul termoinstalațiilor, aducând în plus o serie de sugestii pe care dascălul său de specialitate le-a avut în vedere în studiile pe care le-a întreprins ulterior.

Proaspătul inginer electromecanic Ștefan Nădășan a primit din partea fostului său profesor Corneliu Severineanu, care pe atunci era și director al atelierelor CFR din Timișoara, invitația de a se angaja în cadrul căilor ferate. Astfel, la 1 decembrie 1924 și-a început activitatea în producție la această unitate. Temeinica pregătire pe care și-o asigurase, multitudinea cunoștințelor teoretice de care dispunea, puterea de muncă de care a dat dovadă au făcut să fie remarcat și apreciat.

Înclinările sale spre cercetare l-au determinat ca, în paralel cu problemele legate de producție, să abordeze și o serie de studii pe cont propriu. Încă de la începutul carierei sale ingineresti s-a decis să studieze comportarea pieselor de vagoane și locomotive turnate din fontă. A propus și a obținut avizul de introducere la calea ferată a fontei de mare rezistență. Era o inițiativă cutezătoare și un început care deschidea perspective nebănuite în folosirea acestui material, care până atunci era destinat doar turnării unor piese statice de importanță minoră. Primele rezultate fiind încununat de succes, numele inginerului Ștefan Nădășan s-a înscris în istoria prestigioșilor cercetători prin eforturile pe care le-a depus pentru promovarea noului în tehnica de cale ferată. Rezultatele la care a ajuns l-au determinat să-și publice concluziile prin comunicări și articole științifice, care au apărut în literatura de specialitate din țară și din străinătate.

La începutul anului 1925, la doar câteva luni de la susținerea diplomei de inginer și intrarea în producție a tânărului inginer Ștefan Nădășan, fostul său profesor, Constantin Teodorescu, i-a făcut invitația de a activa și în învățământul tehnic superior

și astfel a ajuns asistent la Rezistența Materialelor, unde a dat un sprijin prețios la completarea laboratorului de Încercări de Materiale, asociindu-se, în paralel și muncii perseverente inițiate de Corneliu Mikloși la dezvoltarea și promovarea sudurii.

Încurajat de rezultatele obținute, și-a intensificat eforturile atât în domeniul producției, cât și al studiului și cercetării. După ani de muncă perseverentă și-a pregătit și susținut teza de dizertație cu subiectul „Rezistența dinamică a fontei”, obținând, în anul 1938, titlul de doctor inginer, ca prim candidat al Politehnicii timișorene. Meritele sale deosebite au făcut ca în 1939 să fie numit conferențiar la catedra de Rezistența Materialelor, iar după transferarea la București a fostului său magistru, Constantin Teodorescu, a fost dirijat la rangul de profesor, în 1942.

După mărturisirile foștilor studenți, a fost un profesor excepțional, care predă cursul cu pasiune și își captiva studenții. Cunoscător al mai multor limbi străine, având posibilitatea de a utiliza documentarea tehnică internațională și-a îmbunătățit continuu cursurile cu cele mai noi realizări, dar și cercetările științifice. La examene, profesorul Ștefan Nădășan, ca de altfel toți ceilalți dascăli ai Politehnicii timișorene, era sever și intransigent. Disecând totul cu răbdare împreună cu candidatul, căuta să-i insuflă acestuia spiritul de seriozitate și perseverență în studierea fenomenelor, să-l facă să le simtă inginereste. Iar când nu-i reușea, candidatul dovedind că nu studiasse suficient de temeinic, se scuza că nu-i poate acorda calificativul de promovare și îl invita la o nouă sesiune. Pentru meritele de excepție din activitatea didactică, în anul 1967 i s-a acordat înaltul titlu de profesor universitar emerit.

Pentru studenții săi a elaborat Cursul de rezistența materialelor (1957), apărut în șapte ediții, și Culegeri de probleme de rezistența materialelor, care au văzut lumina tiparului în patru ediții între anii 1926-1943.

A avut o contribuție importantă la înființarea Institutului de Proiectări în Construcția de Mașini – IPROM (1949), pe care l-a condus până în anul 1954, dar și la înființarea Institutului de Metrologie din Timișoara.